

สารบัญ

ส่วนที่ 1 กฎหมายปกครองภาคทั่วไป

บทที่ 1	หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง.....	14
1.	ความหมายของกฎหมายปกครอง	14
2.	ฝ่ายปกครอง	15
2.1	การจัดองค์การของฝ่ายปกครอง	15
2.2	ความหมายของฝ่ายปกครอง	18
2.3	ประเภทของฝ่ายปกครอง	19
3.	การกระทำทางปกครอง	24
3.1	ความหมายของการกระทำทางปกครอง	24
3.2	ความแตกต่างระหว่างการกระทำทางปกครองกับการกระทำทางรัฐบาล	24
3.3	ประเภทของการกระทำทางปกครอง	26
4.	หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง	29
4.1	สาระสำคัญของหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง	29
4.2	การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง	31
5.	การควบคุมฝ่ายปกครอง	32
5.1	การควบคุมโดยองค์กรภายในฝ่ายปกครอง	32
5.2	การควบคุมโดยองค์กรภายนอกฝ่ายปกครอง	33
บทที่ 2	กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง.....	35
1.	ความเป็นมาของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	35
2.	ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	36
3.	ข้อยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	41
4.	ความหมายและองค์ประกอบของคำสั่งทางปกครอง	50
5.	ตัวการในการพิจารณาทางปกครอง	59
5.1	เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง	59
5.2	คู่กรณีในการพิจารณาทางปกครอง	74

6. สิทธิของคู่กรณีในการพิจารณาทางปกครอง	76
7. รูปแบบและผลของคำสั่งทางปกครอง	91
7.1 รูปแบบของคำสั่งทางปกครอง	91
7.2 ข้อกำหนดประกอบในคำสั่งทางปกครอง	92
7.3 ผลของคำสั่งทางปกครอง	94
7.4 การแก้ไขเยียวยาความบกพร่องของคำสั่งทางปกครอง	94
8. การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	97
9. การเพิกถอนและยกเลิกคำสั่งทางปกครอง	105
10. การขอให้พิจารณาใหม่	118
11. การบังคับทางปกครอง	119
บทที่ 3 กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่.....	127
1. ความเป็นมาของกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	127
2. สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาของระบบความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	128
3. ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	133
4. องค์ประกอบของการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่	137
5. เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก	144
5.1 เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่	144
5.1.1 ลักษณะของการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่	144
5.1.2 ผู้ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทน	145
5.1.3 วิธีการเรียกร้องคำสั่งใหม่ทดแทน	146
5.1.4 การไต่เบาะระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเจ้าหน้าที่	164
5.2 เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในทางส่วนตัว	167
5.2.1 ลักษณะของการกระทำละเมิดในทางส่วนตัว	167
5.2.2 ผู้ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทน	167
5.2.3 วิธีการเรียกร้องคำสั่งใหม่ทดแทน	168
6. เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ	170
6.1 เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่	171
6.1.1 ลักษณะของการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่	171
6.1.2 ขอบเขตความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่	172
6.1.3 วิธีการเรียกร้องคำสั่งใหม่ทดแทน	175

6.2	เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในทางส่วนตัว	180
6.2.1	ลักษณะของการกระทำละเมิดในทางส่วนตัว	180
6.2.2	ขอบเขตความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่	180
6.2.3	วิธีการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน	181
บทที่ 4	กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ.....	183
1.	ความเป็นมาของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ	183
2.	ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ	184
3.	ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องเปิดเผย	189
3.1	ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา	189
3.2	ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้	189
3.3	ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องจัดหาให้เมื่อประชาชนมีคำขอ	192
3.4	เอกสารประวัติศาสตร์	194
4.	ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่ต้องเปิดเผย	196
4.1	ประเภทของข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่ต้องเปิดเผย	196
4.2	การคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	199
4.3	สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	199
4.4	การคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	200
5.	ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	200
5.1	ความหมายของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	200
5.2	บุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	201
5.3	หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	201
5.4	การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	202
5.5	การขอแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	203
6.	คณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ	203

ส่วนที่ 2 กฎหมายว่าด้วย

การจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

บทที่ 5	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลปกครอง.....	206
1.	ความเป็นมาของการจัดตั้งศาลปกครอง	206
2.	ธรรมนูญศาลปกครอง	210

081	2.1	อำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง	210
081	2.2	โครงสร้างของศาลปกครอง	210
081	2.3	ตุลาการศาลปกครอง	211
181	2.4	คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง	212
281	2.5	สำนักงานศาลปกครอง	213
	3.	วิธีพิจารณาคดีปกครอง	213
	3.1	วิธีพิจารณาระบบไต่สวน	213
	3.2	วิธีพิจารณาเรียบง่าย	215
	3.3	วิธีพิจารณาที่ใช้เอกสารเป็นหลัก	215
	3.4	วิธีพิจารณาที่มีการถ่วงดุลอำนาจของตุลาการ	215
	4.	กระบวนการพิจารณาในศาลปกครอง	216
	บทที่ 6	เขตอำนาจของศาลปกครอง.....	227
	ตอนที่ 1	คดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง.....	227
	1.	ข้อความเบื้องต้น	227
	2.	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับลักษณะของคู่กรณี	229
	2.1	หน่วยงานทางปกครอง	229
	2.2	เจ้าหน้าที่ของรัฐ	232
	3.	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับลักษณะของข้อพิพาท	234
	3.1	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	235
	3.2	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร	247
	3.3	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่น ของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ	250
	3.4	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง	254
	3.5	คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้น กระทำอย่างหนึ่งอย่างใด	278
	3.6	คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ใน เขตอำนาจศาลปกครอง	279

ตอนที่ 2 คดีที่ไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง.....	281
1. ข้อความเบื้องต้น	281
2. คดีพิพาทที่ไม่ได้เกิดจากการใช้อำนาจปกครอง	281
2.1 การกระทำทางนิติบัญญัติ	281
2.2 การกระทำทางตุลาการ	282
2.3 การกระทำทางรัฐบาล	282
2.4 คดีพิพาททางแพ่ง	284
2.5 คดีพิพาททางอาญา	287
2.6 คดีพิพาทอื่นๆ ที่ไม่ได้เกิดจากการใช้อำนาจปกครอง	288
3. คดีพิพาทที่เกิดจากการใช้อำนาจปกครองแต่มีลักษณะพิเศษ	288
3.1 ข้อยกเว้นตามมาตรา 9 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ	288
3.1.1 การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร	288
3.1.2 การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ	289
3.1.3 คดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ	290
3.2 ข้อยกเว้นตามกฎหมายเฉพาะ	299
3.2.1 ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ	299
3.2.2 พ.ร.ก. บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544	299
3.2.3 พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	300
3.2.4 พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551	300
3.3 ข้อยกเว้นตามหลักกฎหมายทั่วไป	300
3.3.1 คดีพิพาทเกี่ยวกับการดำเนินงานในกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญา	301
3.3.2 คดีพิพาทเกี่ยวกับการดำเนินงานในกระบวนการ ยุติธรรมทางแพ่ง	304
3.3.3 คดีพิพาทเกี่ยวกับการดำเนินกิจการขององค์การทางศาสนา	305
3.3.4 คดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน	306
บทที่ 7 เงื่อนไขการฟ้องคดีปกครอง.....	311
1. ข้อความเบื้องต้น	311
2. เงื่อนไขเกี่ยวกับศาลปกครองที่มีเขตอำนาจ	311
3. เงื่อนไขเกี่ยวกับผู้มีสิทธิฟ้องคดี	315

4. เจื่อนใจเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหาย	333
5. เจื่อนใจเกี่ยวกับความสามารถของผู้ฟ้องคดี	337
6. เจื่อนใจเกี่ยวกับคำฟ้อง	338
7. เจื่อนใจเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดี	339
8. เจื่อนใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมศาล	349
9. เจื่อนใจเกี่ยวกับการฟ้องช้อน การฟ้องซ้ำ และการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ	352

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่าง

กฎหมายปกครองแต่ละฉบับและตัวอย่างข้อสอบ

บทที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายปกครองแต่ละฉบับ.....	358
1. ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองกับกฎหมายปกครองอื่น	358
2. ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกับกฎหมายปกครองอื่น	364
3. ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กับกฎหมายปกครองอื่น	367
บทที่ 9 ตัวอย่างข้อสอบกฎหมายปกครองพร้อมชงคำตอบ.....	369
1. หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง	369
2. กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	373
3. กฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	381
4. กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง	389
บรรณานุกรม.....	413